

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. lapkričio 4 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės, Andžej Maciejewski ir Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas),

teismo posėdyje kasacinę rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovų V. U., R. N., J. N. ir A. L. kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. lapkričio 12 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovų V. U., R. N., J. N. ir A. L. ieškinį atsakovui E. V. dėl skolos priteisimo, tretieji asmenys Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių lošimus ir lažybas, sandorių negaliojimą, restituciją, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovai V. U., R. N., A. L., J. N. kreipėsi į teismą su ieškiniu, kuriuo prašė priteisti iš atsakovo E. V. kiekvienam po 3942,75 Eur skolos, kurią sudaro 3561,51 Eur pagrindinė skolos dalis, 131,24 Eur mokėjimo palūkanos ir 250 Eur netesybos; 5 proc. dydžio metines palūkanas už priteistas sumas nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo bei bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovai nurodė, kad 2017 m. vasario 2 d. su atsakovu sudarė pokerio mokymų sutartį. Sutartimi ieškovai įsipareigojo suteikti pokerio žinias ir įrankius pokerio žaidimams, o atsakovas įsipareigojo už tai tinkamai atsiskaityti ir vykdyti visus sutartyje nuostatus įsipareigojimus. Ieškovai, be kita ko, įsipareigojo atsakovui suteikti žaidimui reikalingas lėšas. Atsakovas įsipareigojo sužais 50 000 žaidimų, dalytis pelną, kuris bus gautas mokymo laikotarpiu, su ieškovais. Ieškovai per sutarties galiojimo laikotarpį perdavė ne tik mokytis reikalingą medžiagą, bet ir suteikė (paskolino) atsakovui žaidimui reikalingas lėšas. Iš viso ieškovų pavedimais ir (ar) nurodymais per kitus asmenis atsakovui buvo perduota 39 700 Eur (laikotarpiu nuo 2017 m. kovo 6 d. iki 2018 m. gruodžio 27 d.). Atsakovas, vykdydamas sutartini prisiimtus įsipareigojimus, grąžino ieškovams iš viso 25 453,96 Eur, liko skolingas 14 246,04 Eur. Sutartimi šalys susitarė, jog sužaidus sutartą žaidimų skaičių, atsakovas negali pabaigti sutarties esant nuostoliui. Susidarius tokiai situacijai, atsakovas gali būti toliau finansuojamas, iki nuostolis bus lygus 0 arba bus pasiekiamas tam tikras pelnas abipusiu susitarimu, arba atsakovas turi grąžinti ieškovams priklausančią pinigų dalį pagal pasirašytą vekselį. Atsakovas 2019 m. vasario mėnesio pabaigoje nustojo vykdyti sutartini prisiimtus įsipareigojimus, be ieškovų sutikimo savavališkai atliko pinigų išmokėjimą iš pokerio sąskaitos į asmeninę banko sąskaitą, t. y. išsigrynino ieškovams priklausančias lėšas. Sutartis tarp ieškovų ir atsakovo nutraukta 2019 m. kovo 18 d. Remiantis šalių sutarties 5 punktu, atsakovas privalo sumokėti ieškovams 1000 Eur dydžio baudą lygionis dalimis, t. y. po 250 Eur kiekvienam paslaugų teikėjui. Nors ieškovai perėdė atsakovui skirtingas sumas, tačiau ieškovai susitarė tarpusavyje, jog suteikė atsakovui po vienodą sumą ir jis liko skolingas kiekvienam iš ieškovų po 3556,51 Eur negrąžintos paskolos sumos bei po 250 Eur netesybų. Ieškovų vertinimu, tarp šalių susiklostė mišrūs teisiniai santykiai – sutartiniai mokymo paslaugų teisiniai santykiai (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.716 straipsnis) bei paskolos teisiniai santykiai (perduotos lėšos, kurias atsakovas įsipareigojo grąžinti) (CK 6.870 straipsnis).
4. Atsiliepimu į ieškinį atsakovas E. V. prašė jį atmesti. Paaikšino, jog, 2017 m. sausio mėn. radęs informaciją apie pokerio mokymus, kreipėsi dėl papildomos informacijos į pokerio mokyklą ir užsiregistravo mokyklos puslapyje <https://pokerlife.lt/>. Atsakovui pokerio mokymai buvo pristatyti kaip legalus būdas papildomai užsidirbti su garantuota materialine grąža ir mokymosi sutartiniai 1,5–2 metams, be asmeninių lėšų indėlio, visą finansavimą žaidimams (kaip sudedamąją pokerio žaidimo mokymo sutarties dalį) teikiant mokytojams. Pokerio mokymų finansavimas pačių mokytojų grįstas sąlyga, jog mokiniai privalės dalytis gautu pelnu proporcijomis: 40 proc. mokiniui ir 60 proc. mokytojams. Mokytojai nurodė, jog per mokymus vykstantys žaidimai visuomet kontroliuojami ir sprendžiami patyrusių mokytojų, tai lemia ir užtikrina materialiai sėkmingą žaidimų nepatiriant jokių pralaimėjimų. Taip pat atsakovui akcentuota, jog sukurta veikianti žaidimų ekosistema, kuri teikia tik pelną, ir mokiniai mokymosi periodu neturėtų kreipti dėmesio į lošimų (net ir nuostolingų) sumas. Atsižvelgdamas į šią suteiktą ir iš pirmo žvilgsnio teisingą bei patikimą informaciją, atsakovas sudarė pokerio mokymų sutartį. Pažymėjo, jog tiek prieš pasirašant, tiek sutarties pasirašymo metu tarp šalių nebuvo kalbėta ar tartasi dėl ieškovų lėšų atsakovo pokerio žaidimams grąžinimo. Atsakovui akcentuota, jog svarbu, kokiame pokerio žaidimo kambaryje žaidžiama, kad žaidimo pinigų srautas valdo tik patys mokytojai. Tuo metu ieškovai apyvarčių lėšų minusus laikė ne atsakovo atsakomybe. 2017 m. birželio 4 d. ieškovai atsakovui pasiūlė pasirašyti VIP programos susitarimą argumentuodami tuo, jog sutarties papildymas VIP susitarimu leis gauti didesnę žaidimo pelno dalį. 2018 m. balandžio mėnesį žaisdamas tik ieškovų nurodytuose aukštesnio lygio žaidimuose, atsakovas pradėjo pralaimėti. Ieškovų sprendimu atsakovui nurodyta ir toliau žaisti. Ieškovai pildė apyvarčių lėšų („Stake“) sumas savo sprendimais, atsakovas žaisdavo pagal ieškovų nurodymus. Atsakovo dialogas su ieškovais dėl nuostolingų žaidimų virto į konfliktą, kadangi ieškovai neprisiėmė atsakomybės, nors patys viską valdė ir kontroliavo bei turėjo visas galimybes tokį nuostolingą žaidimą stabdyti. Tikrasis sutarties dalyvių ketinimas sudarant pokerio mokymo sutartį buvo pelno – materialaus objekto sukūrimas ir siekimas. Taigi, tai neatitinka CK 6.716 straipsnyje nurodytų paslaugų sutarties požymių. Be to, tiek iki pokerio mokymų sutarties pasirašymo, tiek ją pasirašant atsakovas neišreiškė valios ir neįsipareigojo nustatyta tvarka ir terminais (kurie pokerio mokymų sutartyje nėra aptarti) priimti, o vėliau – grąžinti ieškovams pinigus. Taigi, šalių sutartis neturi ir paskolos sutarčiai būdingų bruožų, taip pat nesilaikyta įstatyme nustatytos šio sandorio formos. Atsakovas atkreipė dėmesį, jog ieškovų pateikti įrodymai, neva pagrindžiantys pinigų perlaidas, nėra oficialiai patvirtinti nurodytų bankų (sistemų) ir kelia rimtų abejonių pirmiausia vertinant jų teisėtumą, o kartu ir teisingumą. Vertinant reikalavimą dėl 2900 Eur dydžio mokėjimų, kurie buvo atlikti kitų ieškovų mokinių, dalies byloje nepateikta jokių rašytinių įrodymų, kurie pagrįstų, jog tarp atsakovo ir ieškovų mokinių ar ieškovų ir jų mokinių egzistavo paskolos teisiniai santykiai ir kad

ieškovai turi galiojančią reikalavimo teisę šių reikalavimų apimtimi. Tas pats pasakytina ir apie reikalavimus dėl mokėjimų, kuriuos atliko su ieškovais susiję tretieji asmenys. Atsakovo vertinimu, byloje nepateikta jokios oficialios informacijos ir įrodymų, pagrindžiančių tiek bendrą atsakovui suteiktą 39 700 Eur sumą, tiek 25 453,96 Eur ieškovams grąžintą sumą. Atsakovas nesutinka su reikalaujamos priteisti 1000 Eur baudos dydžiu, kadangi ieškovai nenurodė ir nepagrindė oficialiais įrodymais, skaičiavimais atsakovo paskutinių 1000 žaidimų 200 vidutinių įpirkų sumos.

5. Trečiasis asmuo Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atsiliepimu į ieškinį prašė jį atmesti. Nurodė, jog ieškovai ieškinio reikalavimus grindžia sutartimi, kuri iš esmės prieštarauja imperatyvioms įstatymo normoms, nes ja buvo sutarta lošti nelegalius azartinius lošimus, todėl iš neteisėtos sutarties negali kilti teisė reikalauti grąžinti skolą. Šalių sutartis pažeidžia imperatyvius Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo (toliau – ALĮ) 10 straipsnio 3, 10 dalyse nustatytus reikalavimus ir Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – PPTFPĮ) 9 straipsnio 1 ir 9 dalių nuostatas ([CK 1.80 straipsnio](#) 1 dalis), taip pat [CK 6.244 straipsnio](#) 1 dalį, kurioje nustatyta, kad prievolės atsiranda tik tuo atveju, jeigu žaidimai buvo organizuoti ir įvyko įstatymų nustatyta tvarka. Pažymėjo, jog, sprendžiant iš ieškinyje nurodyto sutarties turinio, ieškovai ir atsakovas susitarė bendrai vykdyti azartinių lošimų veiklą, kai ieškovai apmokys atsakovą žaisti pokerį ir jį finansuos, o atsakovas gautas lėšas dalsysis su ieškovais. Atkreipė dėmesį, jog ALĮ nenustatyta galimybė fiziniam asmeniui kokios nors finansavimo sutarties pagrindu lošti kitų asmenų vardu ar jų naudai. Pagal azartinių lošimų reglamentaviną, nuotoliniuose lošimuose draudžiama fiziniam asmeniui kokios nors finansavimo sutarties ar jungtinės veiklos pagrindu lošti nuotoliniuose lošimuose kitų asmenų vardu, o fiziniai asmenys (šiuo atveju ieškovai) negali nuotolinio lošimo sutarties sudaryti per atstovą.
6. Trečiasis asmuo Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba nurodė, jog, vertinant ginčo sutartyje įtvirtintas šalių pareigas, darytina išvada, jog šalių sutartis buvo sudaryta siekiant suteikti atsakovui žinių apie pokerio žaidimą, reikalingas priemonės pokerio žaidimams. Vadovaujantis sutartimi, gautos žinios bei priemonės turėjo būti naudojamos tiek ieškovų, tiek atsakovo pelnui siekti, todėl darytina išvada, kad tarp ginčo šalių nėra susiklostę vartojimo teisiniai santykiai. Tokiu būdu trečiasis asmuo negali pasisakyti dėl ieškovų keliamų reikalavimų teisėtumo ir pagrįstumo.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

7. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2020 m. birželio 22 d. sprendimu ieškinį atmetė [CK 1.78 straipsnio](#) 1 dalyje, 1.81 straipsnio 1 ir 3 dalyje, 6.244 straipsnyje įtvirtintų teisės normų pagrindu.
- 7.1. Teismas, įvertinęs šalių sudarytos sutarties turinį, nusprendė, jog sutarties sąlygos nėra susijusios su paslaugų sutarties normomis. Tikrasis sutarties dalyvių ketinimas sudarant pokerio mokyimo sutartį buvo pelno – materialaus objekto sukūrimas ir siekimas, o tai neatitinka paslaugų teikimo sutarčiai būdingų bruožų. Iš esmės ginčo sutartimi ieškovai ir atsakovas susitarė bendrai vykdyti azartinių lošimų veiklą, kai ieškovai apmokys atsakovą ir finansuos jo pokerio žaidimą, o atsakovas gautas lėšas dalsysis su ieškovais, tačiau tai prieštarauja ALĮ nuostatoms, nėtvirtinančioms galimybės fiziniam asmeniui kokios nors finansavimo sutarties pagrindu lošti kitų asmenų vardu ar jų naudai bei sudaryti nuotolinio lošimo sutartis per atstovus. PPTFPĮ taip pat nenustato galimybės asmeniui dalyvauti nuotoliniuose žaidimuose per tarpininką finansavimo sutarties ar jungtinės veiklos sutarties pagrindu, nesudarant galimybės lošimus organizuojančiai bendrovei vykdyti PPTFPĮ nustatytos nuolatinės dalykinių antykių su lošėjais stebėsenos.
- 7.2. Teismas nustatė, kad žaidimas vyko nuotolinio lošimo pokerio platformose, prie kurių buvo prisijungiama slaptažodžiu, o ieškovai kontroliavo žaidimą. Atsakovas, vykdydamas sutartį, lošdavo nuotolinius pokerio lošimus „Pokerstars“ platformoje, t. y. nelegalios lošimų veiklos vykdytojų interneto svetainėse, kurios yra įtrauktos į Nelegalios lošimų veiklos vykdytojų sąrašą, viešai skelbiamą Lošimų priežiūros tarnybos interneto puslapyje. Teismo vertinimu, ieškovai iš neteisėtos, įstatymams prieštaraujančios sutarties (neteisėto lošimo) neįgijo teisės reikalauti iš atsakovo skolos atlyginimo, nes taip būtų pažeistas pamatinis teisės principas – *ex iniuria ius non oritur* (iš neteisės teisė neatsiranda). Teismo vertinimu, sutartis šalių buvo sudaryta siekiant ne tik suteikti žinias ir reikalingas priemones pokerio žaidimui, bet ir įtraukti atsakovą į nelegalius lošimus be teisės nutraukti sutartį (išskyrus ligos, traumos atvejį), taip pažeidžiant ALĮ 10 straipsnio 3 ir 10 dalių reikalavimus ir PPTFPĮ 9 straipsnio 1 ir 9 dalių nuostatas.
- 7.3. Teismas ieškovų argumentus dėl paskolos teisinių santykių atmetė, kadangi šalių sudarytoje sutartyje nėra paskolos sutarčiai būdingų požymių. Sutarties 1.2 punkte nustatyta, kad ieškovai žaidėjui suteikia žaidimui reikalingas lėšas, o tai reiškia, kad ieškovai finansuoja azartinio žaidimo statymus, kaip paaiškėjo, nelegaliame pokerio žaidime, vykdomame nuotoliniu būdu. Ieškovų nurodomos faktinės aplinkybės, sutartyje ieškovų prisiimta prievolė finansuoti žaidimą rodo, kad finansavimas nebuvo paskola; pinigų pervedimas į sąskaitą nepatvirtina paskolos sutarties sudarymo, nes nėra pareikštos atsakovo valios, tai gali būti ir piniginė dovana.
- 7.4. Teismas konstatavo, kad ieškovai apsimestine ir įstatymui prieštaraujančia sutartimi privertė atsakovą žaisti nelegaliose pokerio žaidimo platformose. Nelegalūs azartiniai žaidimai vyko nesilaikant Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytos tvarkos, todėl ieškovų reikalavimai yra niekiniai. Teismas restitucijos netaikė, nes ieškovai žinojo, kad atsakovą įtraukia į nelegalius azartinius žaidimus, taip pažeisdami Lietuvos Respublikos įstatymus.
8. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi paliko nepakeistą Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. birželio 22 d. sprendimą.
- 8.1. Teismas nustatė, kad ginčo sutartimi ieškovai įsipareigojo suteikti žaidėjui visą mokyti reikalingą medžiagą, kurią mokytojas turi; suteikti žaidėjui žaidimui reikalingas lėšas; nupirkti arba duoti visas reikalingas programas, kurių reikia mokyti ir pelningai žaisti. Žaidėjas įsipareigojo sužaisti 50 000 žaidimų (loterijos „Sit & Go“); dalytis pelną su mokytojais santykiu 60/40 mokytojų naudai; žaisti tik mokytojų nurodytus žaidimus ir nurodytą stalų skaičių; būti atrandamas Sharkscope.com svetainėje bei pokerio kambario platformoje (jei tai įmanoma); mokytojams pareikalavus pateikti žaidimų ir pinigų pervedimų auditą bei rankų istoriją („hand-history“); nesidalyti suteikta mokomąja medžiaga su trečiaja šalimi; nepažeisti pokerio kambario paslaugų teikimo sąlygų („Terms of Service“); suteikti mokytojams visus prisijungimo prie pokerio kambario sąskaitos duomenis; be atskiro mokytojo leidimo negalima viršyti duomenų stalų skaičiaus. Žaidėjas turi teisę nutraukti sutartį, jei mokytojai netinkamai vykdo savo pareigas, arba nebegali tęsti jos vykdymo dėl ligos ar traumos (būtinai įrodymas). Sužaidęs sutartą žaidimų skaičių, žaidėjas negali pabaigti sutarties, jei tai yra nuostolinga. Susidarius tokiai situacijai, žaidėjas gali būti toliau finansuojamas, iki nuostolis bus lygus 0 arba bus pasiekiamas tam tikras pelnas abipusiu susitarimu, taip pat žaidėjas gali pasirinkti grąžinti mokytojams priklausančią pinigų dalį pagal pasirašytą vekselį.
- 8.2. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog šalių sutartis ir tarp jų susiklostę santykiai neturi paskolos teisiniams santykiams būdingų bruožų. Nusprendė, jog pinigai nebuvo perduodami atsakovo nuosavybėn, kaip tai suprantama [CK 6.870](#) straipsnio 1 dalies prasme. Priešingai, ieškovai perdavė atsakovui lėšas, visiškai kontroliavo, ką atsakovas su jomis turi daryti. Teisėjų kolegijos vertinimu, ginčo sutarties turinys, jame vartojamos sąvokos „žaidėjas“, „pelnas“, nustatytos sutarties sudarymo aplinkybės, šalių elgesys po jos sudarymo neatspindi bendros šalių valios sukurti paskolos teisinius santykius, t. y. ieškovų valios skolinti atsakovui lėšas ir atsakovo valios skolintis iš ieškovų turint tikslą šias lėšas grąžinti.
- 8.3. Teismas nusprendė, kad ginčo sutarties šalys turėjo bendrą tikslą gauti pelną, susitarė, jog atsakovas loš ieškovų nurodytus

azartinius žaidimus, pasinaudodamas ieškovo suteiktais įrankiais, t. y. žiniomis ir lėšomis. Taigi, priešingai nei teigia ieškovai, tikrieji šalių ketinimai ir sutarties tikslas buvo ne pinigų skolinimas ir skolinimasis turint tikslą juos grąžinti, bet bendras pelno siekimas ieškovams investuojant savo asmenines lėšas, laiką ir žinias, išmokant atsakovą, o atsakovui – darbo jėgą.

8.4. Teisėjų kolegija vertino, kad visas ieškovo ir atsakovo bendradarbiavimas siekiant pelno iš esmės buvo grįstas tarpusavio pasitikėjimu, t. y. ieškovai pasitikėjo, kad atsakovas dirbs neapibrėžtą laiką (sutartimi mokinyms įpareigojamas nebaigti sutarties nuostolingo), panaudodamas jų sukurtas žaidimo strategijas, žinias, patarimus bei investuotas lėšas, neš pelną, o atsakovas pasitikėjo ieškovo pažadais, kad jis, neinvestuodamas savo asmeninių lėšų, dirbdamas ir vykdydamas profesionalių mokytojų nurodymus, gaus pagal sutartį nustatytą pelno dalį. Teismas nusprendė, jog ieškovai turėjo visas galimybes sustabdyti nuostolingą žaidimą, tačiau, priešingai, pasinaudodami sutarties nuostatomis, jį skatino. Taigi, būtent ieškovai patys nusprendė, kiek bus investuojama lėšų, kokiame įpirkų lygyje jos bus panaudotos, patys analizavo, vertino ir individualiai dirbo tobulindami atsakovo žaidimo strategiją, pasitikėjo atsakovo įgytais įgūdžiais ir sėkme, todėl savo noru ir rizika investavo lėšas bei prisiėmė galimą nuostolių riziką. Esant nurodytoms aplinkybėms nėra teisinio pagrindo sutikti su ieškovais, jog jų investuotas lėšas galima vertinti kaip paskolą, kurios grąžinimo jie turi teisę reikalauti iš atsakovo.

8.5. Teisėjų kolegija iš dalies sutiko, kad ALI 10 straipsnio 3, 10 dalyse, 20², 20⁴ straipsniuose ir PPTFPĮ 9 straipsnio 1 ir 9 dalyse reikalaujama yra nustatyti azartinių lošimų organizatoriams, tačiau sutarties laisvės principas nereikia, kad šalys yra laisvos sudaryti tokias sutartis, teikti tokias paslaugas ar elgtis tokiu būdu, kuris apribotų azartinių lošimų organizatorių galimybes laikytis minėtų įstatymų nuostatų ir identifikuoti tikrąją lošėjo tapatybę. Kita vertus, teismo vertinimu, byloje šiuo atveju nebuvo pakankamai įrodymų, leidžiančių pirmosios instancijos teismui *ex officio* (pagal pareigas) konstatuoti, jog šalių sutartis prieštarauja minėtoms imperatyvioms nuostatomis, tačiau tokio pobūdžio procesiniai pažeidimai, atsižvelgiant į ieškovo suformuluotus reikalavimus ir bylos nagrinėjimo ribas, neturėjo tiesioginės įtakos procesinei bylos baigčiai, todėl naikinti pirmosios instancijos teismo sprendimo nėra teisinio pagrindo.

III. Kasacinio skundo teisiniai argumentai ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

9. Kasacinių skundu ieškovai prašo panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. birželio 22 d. sprendimą bei Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. lapkričio 12 d. nutartį ir priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

9.1. Procesiniuose sprendimuose padarytos išvados, susijusios su paskolos ir tikslinės paskolos teisiniais santykiais, yra nepagrįstos ir prieštarauja Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikai bei į bylą pateiktiems įrodymams, padarytos netinkamai taikant [CK 6.870 straipsnio](#) 1 dalį, 6.877 straipsnio 1 dalį ir [CPK](#) 176, 177, 185 straipsnius.

9.2. Įvertinus Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką, iš esmės paskolos sutartis pripažįstama sudaryta nuo pinigų perdavimo paskolos gavėjui momentu, o šioje byloje nėra ginčo dėl pinigų perdavimo fakto. Teismas nepagrįstai nusprendė, kad ieškovai neperdavė atsakovui šio nuosavybės pinigų, kadangi kontroliavo, kur ir kaip perduoti pinigai naudojami; neatsižvelgta, kad atsakovas sutartimi įsipareigojo grąžinti visas iš ieškovo gautas lėšas.

9.3. Nors teismas konstatavo, kad ieškovai galėjo bet kuriuo metu nustoti teikti lėšas atsakovui, tačiau toks ieškovo veikimas būtų laikomas sutarties, pagal kurią jie įsipareigojo užtikrinti lėšų teikimą, pažeidimu ir atsakovas būtų galėjęs vienašališkai nutraukti sutartį.

9.4. Teismas nepagrįstai nusprendė, kad tarp šalių negali būti susiklostę tikslinės paskolos teisiniai santykiai, kadangi sutarties šalys iš paskolintų lėšų siekė bendromis jėgomis (jungtine veikla) užsidirbti pelno. Pažymėtina, kad perduotos lėšos nebuvo sutarties esminis objektas, kurio pagrindu atsakovas galėjo išlošti pinigus. Teismas nepakankamai įsigilino į sutarties esmę, iš kurios matyti, jog lošimui laimimi ne dėl ieškovo perduotų lėšų, o dėl ieškovo suteiktųjų mokymų ir jų kokybės. Lėšos iš esmės yra tik privaloma priemonė dalyvauti lošimuose. Atsižvelgiant į tai, ieškovai tikėjosi pelno ne iš perduotų lėšų, o iš suteiktųjų mokymų. Kad ieškovai neturėjo tikslo užsidirbti iš perduotų lėšų, įrodo tai, kad sutartimi šalys nebuvo susitarusios, jog už perduotas lėšas būtų mokamas koks nors atlyginimas (palūkanos).

9.5. Teismas, konstatavęs, kad sutartis neatitinka paslaugų teisinių santykių, iš esmės nenagrinėjo sutarties, nenustatė tikrosios šalių valios, paneigė sutarties laisvės principą ([CK](#) 6.156, 6.193 straipsniai, 6.716 straipsnio 1 dalis). Ieškovai ir atsakovas susitarė dėl: 1) paslaugų suteikimo; ir 2) tikslinės neatlygintinės paskolos suteikimo. Ieškovo teikiama paslauga – pokerio mokymai, o šios paslaugos kaina apskaičiuojama pagal išskirtinę tvarką ([CK](#) 6.716 straipsnio 1 dalyje nenustatytas draudimas klientui už suteiktas paslaugas sumokėti tam tikru išskirtiniu būdu). Taigi, jei už paslaugos teikimą yra sutariamas sėkmės mokestis (kaip tai suprantama pagal šalių sudaromą sutartį), tai nereikia, jog šalys sudaro jungtinės veiklos ar finansavimo sutartį ir dėl tokio susitarimo negalimi paslaugų teisiniai santykiai.

9.6. Ieškovo vykdoma veikla yra teisėta, nepažeidžia jokių įstatymų. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo (o apeliacinės instancijos teismas dėl to nepasisakė), kad ieškovai priverstė atsakovą sudaryti sutartį ir žaisti pokerį.

9.7. Bylos nagrinėjimo iš esmės pirmosios instancijos teisme metu ieškovai prašė teismo, dėl kokių nors priežasčių nusprendus ieškinio netenkinti, taikyti nepagrįsto praturtėjimo institutą, kadangi atsakovas iš sutarties teisinių santykių gavo ne mažiau kaip 9000 Eur naudos, tačiau pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nevertino tarp šalių susiklosčiusių teisinių santykių nepagrįsto praturtėjimo aspektu. Nors sutartimi šalys susitarė, jog ieškovai ir atsakovas dalijasi laimėtas sumas (pelną) santykiu 60/40 proc. tik esant pelningai sutarčiai, faktiškai atsakovas, esant nuostolingai sutarčiai, išsigrynino 9196,72 Eur ir nutraukė sutartį prieš terminą, t. y. nepagrįstai praturtėjo.

9.8. Teismai neišsprendė ieškovo reikalavimo dėl 1000 Eur netesybų priteisimo dėl atsakovo vienašališko atsisakymo vykdyti sutartį ar sumokėti kompensaciją dėl sutarties nutraukimo prieš terminą.

10. Atsiliepimu į ieškovo kasacinį skundą atsakovas prašo kasacinį skundą atmesti. Atsiliepiamas grindžiamas šiais argumentais:

10.1. Teismas, kvalifikuodamas tarp ginčo šalių atsiradusius sutartinius santykius, tinkamai vadovavosi [CK](#) 6.193–6.195 straipsniuose įtvirtintomis sutartinių santykių teisinio kvalifikavimo ir sutarčių aiškinimo taisyklėmis, nustatė tikruosius sutarties šalių ketinimus, sutarties turinį, priežastis (poreikius ir interesus), siektą tikslą. Tarp šalių susiklostę santykiai neturi paskolos teisiniais santykiais būdingų bruožų, nes pinigai nebuvo perduodami atsakovo nuosavybėn, kaip tai suprantama [CK 6.870 straipsnio](#) 1 dalies prasme, – ieškovai perduotas lėšas kontroliavo, atsakovas netenkino savo atskirų nuo paskolos davėjų (ieškovo) turitinių interesų. Ieškovai dalijosi su atsakovu pelnu, pasiektu panaudojus gautą paskolą, o toks elgesys iškreipia tikslinės paskolos sutarties esmę. Taigi, tarp šalių susiklosčiusių santykių nėra pagrindo laikyti paskolos teisiniais santykiais.

10.2. Teismas pagrįstai sutarties nelaikė paslaugų sutartimi. Šiuo atveju pagrindinis sutarties tikslas buvo materialaus objekto sukūrimas, o tai nėra būdinga paslaugų teikimo sutarčiai. Ieškovai kiekvienu atveju skirtingai aiškina sutarties nuostatas. Ieškovai teigia, kad atsakovas gavo tiesioginės naudos (pelno), t. y. gavo ne mažiau kaip 9000 Eur, tačiau ieškovai iš sutarties su atsakovu ne tik negavo nė vieno euro pelno, bet ir patyrė 14 246,04 Eur nuostolių. Taigi, nors ieškovai atlygio už paslaugas dydį sieja su atsakovo

laimėjimais žaidimuose, tačiau iš atsakovo gautą 25 453,96 Eur sumą panaudojo būtent 39 700 Eur skolai mažinti.

- 10.3. ALĮ nenustatyta galimybė fiziniam asmeniui kokios nors finansavimo sutarties pagrindu lošti kitų asmenų vardu ar jų naudai. Ieškovai ir atsakovas susitarė bendrai vykdyti azartinių lošimų veiklą, o tai prieštarauja PPTFPĮ 9 straipsnio 9 daliai, nenustatančiai galimybės asmeniui – ieškovams dalyvauti nuotoliniuose žaidimuose per tarpininką – atsakovą finansavimo sutarties ar jungtinės veiklos sutarties pagrindu.
- 10.4. Ieškovų prašymas taikyti nepagrįsto praturtėjimo teisinį institutą, jei dėl kokių nors priežasčių teismas nuspręs ieškinių netenkinti, buvo išsakytas tik baigiamųjų kalbų metu, todėl nelaikytinas ieškinių dalyku.
- 10.5. Ieškovai neturi teisės reikalauti priteisti netesybas už tai, kad atsakovas pasinaudojo įstatyme įtvirtinta teise nutraukti paslaugų teikimo sutartį, nes netesybos negali būti nustatytos už teisėtų veiksmų atlikimą, šiuo atveju – absoliučios teisės nutraukti sutartį įgyvendinimą.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl ginčo sutarties teisinio kvalifikavimo

11. Pagal [CK 6.969 straipsnio](#) 1 dalį, jungtinės veiklos (partnerystės) sutartimi du ar daugiau asmenų (partnerių), kooperuodami savo turtą, darbą ar žinias, įsipareigoja veikti bendrai tam tikram, neprieštaraujančiam įstatymui tikslui arba tam tikrai veiklai. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad esminiai jungtinės veiklos sutarties požymiai yra: kelių asmenų turtinių, intelektualinių ar darbinių išteklių (įrašų) kooperavimas; įsipareigojimas naudojant kooperuotus išteklius bendrai veikti; bendras dalyvių tikslas ir interesas – tam tikros veiklos plėtojimas ar tikslo siekimas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-8-313/2021](#), 44 punktas).
12. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad ginčo sutartimi ieškovai įsipareigojo suteikti žaidėjui (atsakovui) visą savo turimą mokytis reikalingą medžiagą, suteikti žaidėjui žaidimui reikalingas lėšas, nupirkti arba duoti visas reikalingas programas, kurios reikalingos mokytis ir pelningai žaisti. Žaidėjas įsipareigojo sužaisti 50 000 žaidimų (loterijoje „Sit & Go“), dalytis pelną, kuris bus gautas mokymo laikotarpiu, taip pat ir „RakeBack“ (mokesčių grąžą) su mokytojais santykiu 60/40 mokytojų naudai; laikytis mokytojų nustatytos pelno dalijimosi tvarkos, žaisti tik mokytojų nurodytus žaidimus ir nurodytą stalų skaičių, be atskiro mokytojų leidimo neviršyti dviejų stalų skaičiaus; būti atrandamas Sharscope.com svetainėje bei pokerio kambario platformoje (jei tai įmanoma); mokytojams pareikalavus, pateikti žaidimų ir pinigų pervedimų audita bei rankų istoriją („hand-history“), nesidalyti suteikta mokomąja medžiaga su trečiąja šalimi, nepažeisti pokerio kambario paslaugų teikimo sąlygų, suteikti mokytojams visus prisijungimo prie pokerio kambario sąskaitos duomenis. Žaidėjas turėjo teisę nutraukti sutartį, jei mokytojai netinkamai vykdė savo pareigas arba jei jis nebėgali tęsti Sutarties vykdymo dėl ligos ar traumos (būtinai įrodymas). Sužaidęs sutartą žaidimų skaičių žaidėjas negalėjo pabaigti sutarties nuostolingai. Susidarius tokiai situacijai, žaidėjas galėjo būti toliau finansuojamas, iki nuostolis bus lygus 0 arba bus pasiekiamas tam tikras pelnas abipusiu susitarimu, arba grąžinti mokytojams priklausančią pinigų dalį pagal pasirašytą vekselį.
13. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad tikrasis sutarties dalyvių ketinimas sudarant pokerio mokymo sutartį buvo būtent pelno – materialaus objekto sukūrimas ir siekimas. Analogišką išvadą padarė ir apeliacinės instancijos teismas, konstatuodamas, kad ginčo sutarties šalys, turėdamos bendrą tikslą gauti pelną, susitarė, jog atsakovas loš ieškovų nurodytus azartinius žaidimus, pasinaudodamas ieškovų suteiktais įrankiais, t. y. žiniomis ir lėšomis. Teismas taip pat pažymėjo, kad, priešingai nei teigia ieškovai, tikrieji šalių ketinimai ir sutarties tikslas buvo ne pinigų skolinimas ir skolinimasis turint tikslą juos grąžinti, bet bendras pelno siekimas ieškovams investuojant savo asmenines lėšas, laiką ir žinias, išmokant atsakovą, o atsakovui – darbo jėgą.
14. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į teismų nustatytas aplinkybes dėl ginčo sutarties turinio, konstatuoja, kad sutartis iš esmės atitinka jungtinės veiklos sutarties sampratą. Šiuo atveju yra visų jungtinės veiklos požymių: šalys kooperuoja turtą (mokytojai finansuoja lošimus), darbą (mokinys žaidžia pokerį už pinigus) bei žinias (naudojamos mokytojų ir mokinio žinios); tokia kooperacija siekiamas tikslas – pelnas iš pokerio žaidimo. Būtent visų minėtų požymių visuma parodo, kad ginčo sutarties dalykas yra kompleksinis, savo esme labiausiai atitinkantis jungtinės veiklos sutarties sampratą. Nors sutartiniai santykiai, susiklostę tarp ginčo šalių, turi ir kitoms sutarčių rūšims (paskolos, atlygintinų paslaugų) būdingų požymių, tačiau sutarties skaidymas į paskolos ir atlygintinų paslaugų sutartis būtų dirbtinis, paneigtų teismų nustatytus ginčo sutarties šalių tikruosius ketinimus ir sutartimi siekiamą tikslą.
15. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atmetini kaip teisiškai nepagrįsti kasacinio skundo argumentai, kad bylą nagrinėję teismai netinkamai taikė ir aiškino [CK 6.870 straipsnio](#) 1 dalį (dėl paskolos sutarties sudarymo momento ir esminių paskolos sutarties elementų), [CK 6.877 straipsnio](#) 1 dalį (dėl tikslinės paskolos teisių santykių), [CK 6.716 straipsnio](#) 1 dalį (dėl šalių teisės susitarti dėl atlyginimo už suteikiamas paslaugas apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos) bei nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos aiškinant šias teisės normas.

Dėl jungtinės veiklos sutarties (ne)galiojimo

16. Kaip nurodyta anksčiau, jungtinės veiklos sutartimi siekiamas tikslas neturi prieštarauti įstatymams ([CK 6.969 straipsnio](#) 1 dalis). [CK 1.81 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad viešajai tvarkai ar gerai moralei prieštaraujantis sandoris yra niekinis ir negalioja. Remiantis [CK 1.78 straipsnio](#) 1 dalimi, sandoris laikomas niekiniu, jeigu jis, vadovaujantis įstatymais, negalioja, nepaisant to, yra ar ne teismo sprendimas pripažinti jį negaliojančiu. Šalys negali niekinio sandorio patvirtinti. Dėl to teisėjų kolegija toliau pasisako dėl ginčo sutartinio siekiamo tikslo teisėtumo.
17. [CK 6.243 straipsnis](#) įtvirtina, kad lošimo ir lažybų pagrindu jokios prievolės neatsiranda, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Su lošimu ir lažybomis susiję reikalavimai teisme neginami, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus (1 dalis). Jeigu pagal įstatymus lošimas ar lažybos draudžiamos, tai laimėjusi šalis negali reikalauti sumokėti sutartą sumą, o pralaimėjusi šalis negali sumokėtos sumos išreikalauti (2 dalis). Remiantis [CK 6.244 straipsniu](#) loterijos ar kitokių žaidimų, grindžiamų rizika ar atsitiktinumu, pagrindu prievolės atsiranda tik tuo atveju, jeigu loterija ar kitokie žaidimai buvo organizuoti ir įvyko įstatymų nustatyta tvarka. Priešingu atveju iš loterijos ar žaidimų atsirandantiems reikalavimams taikomi šio kodekso 6.237 ir 6.242 straipsniai.
18. Civilinio kodekso komentare nurodoma, kad [CK 6.243 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtinta bendroji taisyklė, kad civilinė teisė gina teises, atsiradusias iš lošimo ir lažybų, tik kai šie organizuoti remiantis įstatymu. Jeigu jie organizuoti nesivadovaujant įstatymu, pripažįstama, kad jokių teisių prievolių neatsiranda ir jokie reikalavimai neginami. Tokia nuostata aiškinama tuo, kad lošimas ir lažybos grindžiami atsitiktinumu, todėl, siekiant apsaugoti asmenų turtinius interesus, šiai sričiai negalioja bendrasis civilinės teisės principas „leidžiama viskas, kas nedraudžiama“. Šiuo atveju galioja priešingas principas – „leidžiama tik tai, kas aiškiai numatyta įstatyme“ (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Šeštoji knyga. Prievolių teisė (I). Vilnius: Justitia, 2003, p. 329).
19. Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. X-1569 patvirtintoje Valstybinėje šeimos politikos koncepcijoje šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų yra priklausomas nuo azartinių lošimų, apibrėžiama kaip socialinės rizikos šeima.

20. Administracinių nusižengimų kodeksas nustato teisinę atsakomybę už azartinius lošimus iš daiktų ir kitokių vertybių viešosiose, tam nenustatytose vietose (490 straipsnis), azartinių lošimų organizavimo tvarkos arba lošimo reglamento pažeidimą (134 straipsnio 4 dalis), azartinių lošimų lindylių laikymą (486 straipsnis).
21. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad pirmiau nurodytu teisiniu reguliavimu formuojama valstybės teisinė politika, kurios esmė – azartinių lošimų neskatinimas. Tokia teisinė politika laikytina viešosios tvarkos dalimi. Šią išvadą patvirtina ir 2021 m. liepos 1 d. įsigalioję ALĮ 10 straipsnio 19 dalies pakeitimai, kurie įtvirtina draudimą skatinti dalyvauti lošimuose – bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją ar atlikti itikinėjimo veiksmus, įskaitant paties lošimo organizatoriaus organizuojamus specialius renginius, bandomuosius lošimus, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašaus pobūdžio skatinamąsias priemones, skatinančius dalyvauti lošimuose ar nuotoliniuose lošimuose. Nors šie įstatymo pakeitimai priimti jau po šios bylos dalykų esančios sutarties sudarymo ir dėl to jai netaikytini, tačiau, kaip minėta, jie iliustruoja nuoseklią valstybės politiką azartinių lošimų atžvilgiu.
22. Pažymėtina, kad viešosios tvarkos ([CK 1.81 straipsnis](#)) ypatumas ir skirtis nuo imperatyvių įstatymo normų ([CK 1.80 straipsnis](#)) yra tai, kad viešąją tvarką laikytina valstybės teisinės politikos ir teisinio reguliavimo visuma. Teisės doktrinoje aiškinama, kad viešoji tvarka turi būti suprantama kaip rašytinės ir nerašytinės teisės visuma, sauganti valstybės, visuomenės ir individų interesus (Jansen, N., Zimmermann, R. Ed. *Commentaries On European Contract Laws*. Oxford University Press, 2018, p. 1887). Būtent visuminis (kompleksinis) požiūris į reguliavimą, juo siekiamus tikslus leidžia įvertinti, ar tam tikras sandoris prieštarauja viešajai tvarkai.
23. Nagrinėjamoje byloje teismai nustatė, kad nors ieškovai neorganizavo azartinių lošimų, pagal ginčo sutartį su ieškovais atsakovas ieškovų nurodymu turėjo lošti nuotolinius pokerio žaidimus „Pokerstars“ platformoje, t. y. lošimų veiklos vykdytojų interneto svetainėse, kurios yra įtrauktos į Nelegalios lošimų veiklos vykdytojų sąrašą, viešai skelbiamą Lošimų priežiūros tarnybos interneto puslapyje; ginčo sutartį buvo draudžiama nutraukti, išskyrus ligos atvejus, taip pat nustatytas privalomas žaidimų skaičius; atsakovo sėkmės atveju ieškovai gauna pelną, o nesėkmės atveju – atsakovui lieka skola. Šios aplinkybės rodo, kad ginčo sutartimi, be kita ko, buvo skatinami azartiniai lošimai.
24. Nors ginčo sutarties dalykas yra kompleksinis ir turi įstatymams neprieštaraujančių elementų (mokymas žaisti pokerį savaime nėra neteisėtas), tačiau, esant nustatytam įstatymams prieštaraujančiam sutarties tikslui, visa sutartis prieštarauja viešajai tvarkai ir dėl to negalioja ([CK 1.81 straipsnio 1 dalis](#), [1.78 straipsnio 1 dalis](#)). Pažymėtina, kad būtent šiais teisiniais pagrindais rėmėsi ir pirmosios instancijos teismas atmesdamas byloje pareikštus reikalavimus. Tuo tarpu apeliacinės instancijos teismas, nors ir konstatavo, kad šiuo atveju netaikomos pirmosios instancijos teismo cituojamos ALĮ ir PPTFPĮ nuostatos ir kad byloje nebuvo pakankamai įrodymų, leidžiančių pirmosios instancijos teismui *ex officio* konstatuoti, jog šalių sutartis prieštarauja minėtoms imperatyvioms nuostatomis, tačiau pirmosios instancijos teismo išvados dėl [CK 1.81 straipsnio 1 dalies](#) ir [1.78 straipsnio 1 dalies](#) taikymo ginčo sutarčiai nepaneigė.
25. Atsižvelgiant į tai, atmetini kaip teisiskai nepagrįsti kasacinio skundo argumentai, kad ginčo sutartis yra teisėta ir galiojanti.

Dėl viešajai tvarkai prieštaraujančios sutarties pripažinimo negaliojančia teisinių padarinių

26. Ginčo sutarčiai prieštaraujant viešajai tvarkai ([CK 1.81 straipsnio 1 dalis](#)) spręstinas jos negaliojimo padarinių klausimas ([CK 1.78 straipsnio 1 dalis](#)). Remiantis [CK 1.81 straipsnio 2 dalimi](#), kai sandoris yra pripažįstamas negaliojančiu dėl prieštaravimo viešajai tvarkai ir abi šalys žinojo ar turėjo žinoti apie tokį prieštaravimą, restitucija netaikoma. [CK 1.81 straipsnio 3 dalyje](#) nustatyta, kad vienašalė ar dvišalė restitucija galima, jeigu jos taikymas neprieštarauja imperatyvioms įstatymų normoms ar gerai moralei, t. y. kai nebuvo pasiektas viešajai tvarkai ar geros moralės normoms prieštaraujančio sandorio tikslas, o viešosios teisės normos nenustato tokio sandorio šalims turėtų sankcijų.
27. Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėjamoje byloje nustatytos aplinkybės sudaro pagrindą spręsti, kad: 1) abi ginčo sutarties šalys negalėjo nežinoti, jog sutartis, kuria skatinami azartiniai lošimai, prieštarauja viešajai tvarkai; 2) ginčo sutartis savo pobūdžiu iš esmės yra tęstinė, todėl jos tikslas ta apimtini, kuria azartiniai lošimai pirmiau nurodytoje platformoje realiai buvo vykdomi, buvo pasiektas. Todėl, remiantis [CK 1.81 straipsnio 2 ir 3 dalyse](#) įtvirtintomis teisės normomis, restitucija netaikytina. Pažymėtina, kad [CK 1.81 straipsnio 3 dalimi](#) rėmėsi ir pirmosios instancijos teismas atmesdamas byloje pareikštus reikalavimus.
28. Pripažinus sandorį negaliojančiu ir netaikius restitucijos, tam tikrais atvejais viena iš sandorio šalių, galėdama pasilikti iš neteisėto sandorio gautą įvykdymą, gali faktiškai „laimėti“. Vis dėlto tokia situacija yra pateisinama tuo, kad pagal bendrąją taisyklę asmenys, sąmoningai sudarę sandorius, kuriais kėsinamas į teisės saugomas vertybes, civilinės teisės priemonėmis neturėtų būti ginami.
29. Nagrinėjamoje byloje susidariusioje situacijoje taip faktiškai „laimėjęs“ yra atsakovas, kuris neturės grąžinti pagal negaliojančią pripažintą Sutartį ieškovams mokėtinos sumos – 9196,72 Eur. Taigi, šiuo atveju netaikant restitucijos, nukentčia išimtinai į azartinius žaidimus atsakovą įtraukę ieškovai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atmetini kaip nepagrįsti kasacinio skundo argumentai, susiję su 9196,72 Eur skola pagal sutartį. Šiuo atveju nepagrįsto praturtėjimo institutas netaikytinas, nes jis negali paneigti pirmiau nurodytų negaliojančio sandorio pasekmes reglamentuojančių teisės normų (žr. nutarties 24 punktą).
30. Bylą nagrinėję teismai, atmesdami visus ieškovų reikalavimus, atmetė ir reikalavimus, susijusius su 1000 Eur netesybomis pagal ginčo sutartį. Todėl atmetini kaip teisiskai nepagrįsti kasacinio skundo argumentai, kad procesiniais sprendimais teismai neišsprendė ieškovų reikalavimo dėl 1000 Eur dydžio netesybų priteisimo. Nors dėl šių reikalavimų teismų procesiniuose sprendimuose atskirai nepasisakyta, akivaizdu, kad šie reikalavimai, grindžiami teismų negaliojančia pripažinta sutartimi, neturi teisinio pagrindo.

Dėl bylos procesinės baigties

31. Šioje nutartyje išdėstytų argumentų pagrindu teisėjų kolegija konstatuoja, jog apeliacinės instancijos teismas iš esmės pagrįstai nusprendė, kad ginčo šalių sutarčiai netaikytinos paskolos teisinius santykius reglamentuojančios teisės normos ir kad ieškovai neįrodė, jog tarp šalių susiklostė paskolos teisiniai santykiai, kurie būtų pagrindas priteisti reikalaujamas sumas iš atsakovo. Nors apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad byloje nebuvo pakankamai įrodymų, leidžiančių *ex officio* konstatuoti ginčo sutarties negaliojimą dėl jos prieštaravimo imperatyvioms ALĮ ir PPTFPĮ nuostatomis (tai atitiktų [CK 1.80 straipsnio 1 dalyje](#) įtvirtintą sandorio negaliojimo pagrindą), tačiau pirmosios instancijos teismo išvadų dėl [CK 1.81 straipsnio 1 dalies](#), [1.78 straipsnio 1 dalies](#) ir [CK 1.81 straipsnio 3 dalies](#), kaip teisinio pagrindo nepriteisti 9196,72 Eur skolos pagal sutartį, nepaneigė. Apeliacinės instancijos teismas taip pat nepaneigė pirmosios instancijos teismo sprendime nurodyto [CK 6.244 straipsnio](#) kaip pagrindo atmesti nagrinėjamoje byloje pareikštus reikalavimus. Ginčo dėl šio teisinio pagrindo taikymo pagrįstumo kasaciniame teisme nėra, todėl teisėjų kolegija šiuo klausimu nepasisako. Atsižvelgiant į tai, pagrindo naikinti arba pakeisti skundžiamą apeliacinės instancijos nutartį nėra.

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

32. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, iš antrosios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos ([CPK 93 straipsnio 1, 2 dalys](#), [98 straipsnio 1 dalis](#)). Atsakovas prašo priteisti iš atsakovų 1400 Eur išlaidų advokato pagalbai, patirtų rengiant atsilepimą į kasacinį skundą, atlyginimą. Prašomų priteisti išlaidų dydis neviršija Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio 7 ir 8.14 punktuose nurodyto rekomenduojamo priteisti užmokesčio dydžio, todėl jos priteistinos atsakovui iš ieškovų lygiomis dalimis, t. y. po 350 Eur.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. lapkričio 12 d. nutartį palikti nepakeistą.
Priteisti iš ieškovų V. U. (a. k. (duomenys neskelbtini) R. N. (a. k. (duomenys neskelbtini) J. N. (a. k. (duomenys neskelbtini) ir A. L. (a. k. (duomenys neskelbtini) atsakovui E. V. (a. k. (duomenys neskelbtini) po 380 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Danguolė Bublienė

Andžej Maciejewski

Gediminas Sagatys